

تحلیل وضعیت محیط پرورش استعداد در ورزش هاکی استان مرکزی از دیدگاه ورزشکاران

بهروز رحمانی^۱، اسفندیار خسروی زاده^۲، حسن خلجی^۳

۱. کارشناس ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه اراک*

۲. استادیار گروه علوم ورزشی دانشگاه اراک

۳. دانشیار گروه علوم ورزشی دانشگاه اراک

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۰۴/۱۵

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۱۲/۰۳

چکیده

استعدادیابی موضوعی است که در دنیای ورزش اهمیت ویژه‌ای دارد. یکی از مراحل استعدادیابی، پرورش استعداد است. در پرورش استعداد، آموزش‌های مناسب به بازیکنان ارائه می‌شود تا استعدادهای خود را توسعه دهند و به سطوح برجسته و حرفه‌ای دست پیدا کنند. این فرایند به شکل ایده‌آل در یک محیط نظام‌مند صورت می‌گیرد. هدف از پژوهش حاضر، بررسی وضعیت محیط پرورش استعداد در ورزش هاکی استان مرکزی از دیدگاه ورزشکاران می‌باشد. جامعه آماری پژوهش را تمامی ورزشکاران هاکی استان مرکزی که به صورت منظم و پیوسته فعالیت ورزشی داشتند تشکیل دادند و تمامی آن‌ها به‌عنوان نمونه در نظر گرفته شدند. ابزار اندازه‌گیری، پرسش‌نامه اقتباس شده از وانگ و همکاران (۲۰۱۱) بود ($\alpha=0/858$). داده‌ها با استفاده از آزمون فریدمن تحلیل شدند. نتایج پژوهش نشان داد که به ترتیب در محیط پرورش استعداد در ورزش هاکی، مؤلفه‌های پرورش بلندمدت، برقراری ارتباط، شبکه‌های حمایتی، اصول پرورش بلندمدت، آمادگی کیفی، حمایت مالی، محیط حمایتی تلاش برانگیز و درک ورزشکار مورد توجه می‌باشند. بر این اساس، پیشنهاد می‌شود مؤلفه‌هایی که بیشتر مورد توجه هستند همچنان مدنظر قرار گیرند و برای مؤلفه‌هایی که توجه کمتری به آن‌ها شده است تدابیر و اقدامات لازم اندیشیده شود.

واژگان کلیدی: استعدادیابی، محیط پرورش استعداد، ورزش هاکی، ورزشکار

مقدمه

توسعه ورزش ملی در هر کشور به چهار حوزه اصلی ورزش قهرمانی^۱، ورزش همگانی^۲، ورزش آموزشی^۳ و ورزش حرفه‌ای^۴ تقسیم می‌گردد (غفرانی، گودرزی، سجادی و جلالی فراهانی، ۱۳۸۹، ۱۷۱). توسعه ورزش قهرمانی در هر کشور، پیش زمینه کسب موفقیت در رقابت‌های جهانی و بین‌المللی است. امروزه، دولت‌ها سرمایه‌گذاری بسیاری را در بخش ورزش قهرمانی انجام می‌دهند؛ زیرا، موفقیت ورزشکاران یک کشور در رقابت‌های بین‌المللی، به طور کلی، تقویت‌کننده وجهه و اعتبار آن کشور در عرصه جهانی می‌باشد. در چند دهه گذشته، رقابت بین کشورها برای به دست آوردن مدال در رقابت‌های بین‌المللی شدت بالایی گرفته است. در این راستا، مسئولان و دست‌اندرکاران ورزش به دنبال کشف راهکارهایی هستند که بتوانند از طریق آن‌ها موفقیت بیشتری را در عرصه جهانی کسب نمایند (حسینی، حمیدی، قربانیان رجبی و سجادی، ۱۳۹۲، ۳۰). علاوه بر این، ورزش قهرمانی دارای مؤلفه‌های گوناگونی می‌باشد که یکی از آن‌ها استعدادیابی^۵ است. استعدادیابی فرایندی است که در آن بر اساس نتایج آزمون‌هایی خاص، شاخص‌های لازم شناسایی شده و کودکان به سمتی که احتمال موفقیت آن‌ها در آن وجود دارد سوق داده شوند (ابراهیم و حلاجی، ۱۳۹۱، ۱۲؛ محمدی، ۱۹۱۳۹۱). همچنین، فرایند استعدادیابی ورزشی^۶ شامل شناسایی و انتخاب افراد با استعدادی است که دارای تمام شرایط لازم جسمانی، مهارتی و رفتاری جهت موفقیت در یک رشته ورزشی خاص هستند (محمدی، ۲۰۱۳۹۱). استعدادیابی ورزشی از دو مرحله تشکیل شده است؛ مرحله اول در برگیرنده کشف و شناسایی استعدادها و ورزشی می‌باشد که در آن به غربال کردن کودکان و نوجوانان با استفاده از آزمون‌های فیزیکی، فیزیولوژیکی و مهارتی به منظور شناسایی افرادی که مستعد موفقیت در یک ورزش خاص هستند مبادرت می‌شود و مرحله دوم نیز شامل پرورش استعداد است که بیشتر بر روی مهارت‌های اکتسابی ورزشکار و کیفیت و کمیت آموزش‌ها و تمرین‌های مورد نیاز برای رسیدن به سطوح بالای عملکرد تأکید دارد (هنریکسن، استمبولوا و روسلر^۷، ۲۰۱۱، ۳۴۴). در زمینه پرورش استعداد، بیلی و مورلی^۸ (۲۰۰۶) بیان می‌کنند که بدون آموزش‌های عمومی و تخصصی، افراد فرصت‌های بسیاری را صرف نظر از

-
1. Elite Sport
 2. Sport for All
 3. Educational Sport
 4. Professional Sport
 5. Talent Detection
 6. Sport Talent Identification
 7. Henriksen, Stambulova & Roessler
 8. Bailey & Morley

توانایی‌های خود از دست می‌دهند (بیلی و مورلی، ۲۰۰۶، ۲۱۵). در پیگیری فرایند شناسایی استعداد، ارائه فرصت‌ها و پشتیبانی‌های کافی به ورزشکاران به منظور پرورش پتانسیل‌های خود به صورت کامل از طریق یک فرایند پرورش استعداد، امری حیاتی محسوب می‌شود. پرورش استعداد شامل: ارائه آموزش‌ها، هدایت مربی و برنامه‌های رقابتی در کنار دسترسی به امکانات و تجهیزات مناسب می‌باشد (موندج^۱، ۲۰۱۱، ۱۴). علاوه بر این، در بافت پرورش استعدادها، درک فرایندهای مؤثر اهمیت خاصی دارد؛ زیرا، پرورش استعداد یک سرمایه‌گذاری طولانی‌مدت است. در یک سیستم موفق، از آغاز تا پایان ممکن است پرورش یک برنده در سطوح بالا (در حد نخبه) سال‌ها طول بکشد؛ به عنوان مثال، در نظریه^۲ "تمرین اجباری" چنین عنوان شده است که برای رسیدن به یک تخصص، حداقل ۱۰۰۰۰ ساعت تمرین اجباری لازم است (اریکسون، کرامپ و تیسچ - رومر^۳، ۱۹۹۳، ۳۶۶؛ مارتین‌دال و همکاران^۴، ۲۰۱۰، ۱۲۰۹). در این خصوص، گوتی^۴ (۱۹۹۹) معتقد است که محیط و اجتماع، پیرامون مسائلی مانند خانواده، هم‌سالان و شیوه زندگی جوانان سیر می‌کند. پژوهش‌ها در زمینه محیط پرورش نشان می‌دهند که تشویق، حمایت و تجهیز منابع و تسهیلات در بسیاری از مواقع زیربنای پرورش و تربیت استعدادها را تشکیل می‌دهد و حداقل در مراحل اولیه شروع کار، خانواده‌ها هستند که آنها نهادینه می‌سازند (فیشر و همکاران، ترجمه ترابی و جعفرپور، ۱۳۹۱، ۱۱۶). ماگوری و پیرتون^۵ (۲۰۰۰) نیز معتقد هستند که تمرکز و کارایی سازمان‌های ورزشی، در دسترس بودن و شناسایی منابع انسانی، روش‌های مربیگری و تمرین و به کارگیری پزشکی ورزشی و علوم ورزشی، همگی مؤلفه‌هایی هستند که لازم است در شناخت فرایند پرورش استعداد ورزشکاران بررسی شوند و مورد تجزیه و تحلیل قرار بگیرند (ماگوری و پیرتون، ۲۰۰۰، ۷۶۰). در این زمینه، مدل‌های مختلفی مطرح شده است؛ به عنوان مثال، "مدل محیط پرورش استعدادها و ورزشی" (ا. تی. دی. ای)^۶ که مدلی بوم‌شناسانه می‌باشد و به عنوان چهارچوبی برای مشخص کردن نقش‌ها و عملکردهای مؤلفه‌ها و روابط مختلف درون محیط در فرایند پرورش استعداد مطرح شده است. مهم‌ترین عملکرد این مدل به عنوان یک سیستم، کمک به ورزشکاران جوان برای انتقال موفقیت‌آمیز از جوانی به سطوح ورزشی در سطح بسیار بالا است. در این مدل، ورزشکاران در مرکز قرار گرفته‌اند و مؤلفه‌های این مدل از دو سطح خرد (مدرسه، دوستان، خانواده، تیم و یا باشگاه) و کلان (سیستم آموزش و پرورش، فرهنگ ملی، فرهنگ ورزش و فدراسیون‌ها) که

1. Mudege

2. Ericsson, Krampe & Tesch-Romer

3. Martindale, Martindale, Collins, Wang, McNeill, Lee, Sproule & Westbury

4. Cote

5. Maguire & Pearton

6. The Athletic Talent Development Environment Model

در دو حوزه ورزشی و غیر ورزشی می‌باشند و شرایط گذشته، حال و آینده را در نظر دارند تشکیل شده است. همچنین، در "مدل فاکتورهای موفقیت یک محیط" (ای. اس. اف)^۱، فاکتورهای موفقیت در یک محیط پرورش استعداد بدین صورت نمایش داده می‌شود: الف) پیش زمینه‌ها و شرایط قبلی که شامل: منابع انسانی (مربیان و مدیران)، لوازم تمرینی و فاکتورهای سرمایه‌گذاری می‌باشد که همگی برای فرایند پرورش استعداد ضروری هستند، اما هیچ یک موفقیت را تضمین نمی‌کنند و ب) پردازش: که به فعالیت‌های روزانه در محیط مربوطه اشاره دارد و در برگیرنده آموزش و تمرینات، رقابت‌ها و برگزاری اردوها می‌باشد. نتیجه تمامی این موارد منجر به پرورش و موفقیت فردی ورزشکاران، موفقیت تیمی و پرورش و تربیت سازمانی می‌شود که همگی ارتباط نزدیکی با هم دارند و موفقیت محیط را تحت تأثیر قرار می‌دهند (هنریکسن و همکاران، ۲۰۱۱، ۲۱۳ و ۲۱۴). در محیط پرورش استعداد، عواملی وجود دارند که درک و شناخت آن‌ها اهمیت ویژه‌ای دارد. در این قسمت، مؤلفه‌ها یا عواملی که الهام گرفته از مدل محیط پرورش استعدادهای ورزشی و مدل فاکتورهای موفقیت یک محیط می‌باشد و در این پژوهش از آنها استفاده شده است معرفی می‌شوند.

الف) تمرکز روی پرورش بلندمدت^۲: در تمام پژوهش‌های مرتبط با پرورش استعداد، اهمیت برنامه ریزی استوار و منسجم در طولانی مدت مطرح و تأکید شده است. تجربیات پرورشی مشخصی در طول زمان برای ورزشکاران لازم است تا پایه و اساس مناسبی را برای پیشرفت‌های آینده ایجاد نماید. در این مؤلفه، گویه‌ها با گرایش‌ها، مهارت‌های روان‌شناختی و درک لازم برای پرورش طولانی مدت مرتبط می‌باشد (مارتین دال و همکاران، ۲۰۱۰، ۱۲۱۳).

ب) آماده‌سازی کیفی (کیفیت)^۳: این مؤلفه روی راهنمایی‌های روشن و فرصت‌های مناسب برای ارائه و تقویت تمرین کیفی از طریق آموزش، بازتوانی و تجربیات رقابتی تأکید دارد. در این خصوص، به تمرین برای بهبود عملکرد از طریق تعیین هدف، بازخورد و فرصت برای تجدید عملکرد نیاز است (مارتین دال و همکاران، ۲۰۱۰، ۱۲۱۳).

پ) برقراری ارتباط^۴: این مؤلفه ارتباط مربی با ورزشکار را به گونه‌ای تأثیرگذار هم در محیط‌های رسمی و هم غیررسمی برقرار می‌کند. به طور خاص، ماهیت تعیین هدف، مرور و بازخورد، برنامه ریزی پرورشی و تأکید بر پیشرفت در سطوح عالی در این برقراری ارتباطات مد نظر قرار می‌گیرد. نیاز به رابطه خوب با مربی نیز همیشه مطرح می‌باشد. مارتین دال و همکاران (۲۰۰۷) وجود

-
1. The Environment Success Factors Model
 2. Talent Development
 3. Quality Preparation
 4. Communication

سیستم‌های ارتباطی رسمی و غیررسمی را برای به حداکثر رساندن کارآمدی و سودمندی ورزشکار لازم می‌دانند (مارتین دال و همکاران، ۲۰۱۰، ۱۲۱۳).

ت) فهمیدن و درک کردن ورزشکار^۱: در این مؤلفه، مربی، ورزشکار را به شکلی عمیق از تمامی جهات درک می‌نماید و رابطه‌ای قوی و حرفه‌ای با وی برقرار می‌کند. در پژوهش‌های مختلف نیاز به یک رابطه نزدیک بین مربی و ورزشکار در سال‌های پرورش استعداد ورزشی وی و پس از آن نشان داده شده است. در پژوهشی که بلوم^۲ (۱۹۸۵) انجام داد، بر ماهیت پیچیده و همه جانبه پرورش ورزشکاران که در آن مجموعه‌ای کلی از مسائل پرورشی - شناختی، فیزیکی، اجتماعی و عملکردی دخالت دارند تأکید شد و نقش مربی در این دوره و تأثیر وی نیز مطرح گردید (مارتین دال و همکاران، ۲۰۱۰، ۱۲۱۳).

ث) شبکه‌های حمایتی^۳: بسیاری از مطالعات مرتبط با پرورش استعداد، نیاز به یک سیستم حمایتی قوی در طول فرایند پرورش را عنوان کرده‌اند. ریس و همکاران^۴ (۱۹۹۹) در پژوهش خود رابطه مشخصی را بین حمایت کیفی و عملکرد ورزشکار گزارش کردند و بر این باور بودند که حمایت ضعیف می‌تواند به ناتوانی در غلبه بر استرس‌های روحی - روانی منتهی شود. در هر حال، روشن است که نقش و اهمیت نسبی شبکه‌های حمایتی مختلف با پیشرفت ورزشکار و مواجهه وی با چالش‌های مختلف و غلبه بر آن‌ها تغییر می‌کند و این امر نیاز به سطوح مختلفی از حمایت‌ها در هر مرحله از پیشرفت ورزشکار را نشان می‌دهد (مارتین دال و همکاران، ۲۰۱۰، ۱۲۱۴).

ج) محیط تلاش برانگیز^۵: در این عامل، ورزشکاران به گونه‌ای مناسب و از طریق تجربیات پرورشی به چالش کشیده می‌شوند و بدین وسیله از آن‌ها حمایت می‌گردد (حمایت‌های موجود، ارتباط با ورزشکاران سطح بالاتر و تأکید بر برنده شدن). مفهوم فراهم‌آوردن یک محیط چالش برانگیز اما حمایتی، از پژوهش سیکزنتمایلی و همکاران^۶ پدیدار شد. محیط‌های آموزشی، رقابتی و چالش برانگیز به منظور تسهیل پرورش و پیشرفت تا بالاترین سطوح مورد نیاز می‌باشد. لازم است خاطر نشان کرد که محیطی چالش برانگیز در کنار حمایت سالم و تأکید بر پیروزی، به فشار روانی کمتر، تقویت انگیزه درونی و اشتیاق بالا برای پیشرفت منتهی می‌شود و جهت پرورش و موفقیت در دراز مدت ضروری می‌باشد (مارتین دال و همکاران، ۲۰۱۰، ۱۲۱۴).

-
1. Understanding the Athlete
 2. Bloom
 3. Support Network
 4. Rees and Colleagues
 5. Challenging and Supportive Environment
 6. Csikszentmihalyi

چ) اصول پرورش بلندمدت^۱: مشخصه‌هایی کلیدی در محیط پرورش وجود دارد که می‌بایست آن‌ها را مد نظر قرار داد؛ به عنوان مثال، فشار در مراحل اولیه از محیط تمرین باید حذف گردد، اما بعدها می‌بایست به آن اضافه شود (خلجی، ۱۳۹۱، ۱). همچنین، لازم است ورزشکاران در تصمیماتی که برای پرورش آن‌ها در بلند مدت گرفته می‌شود مشارکت داده شوند و به نقش حمایت والدین به ویژه در سال‌های اولیه پیشرفت اهمیت داده شود (مارتین دال و همکاران، ۲۰۱۰، ۱۲۱۴).

ه) حمایت مالی^۲: این مؤلفه با حمایت‌ها و نیازهای مالی ورزشکار که در محیط پرورش استعداد باید به آن پرداخته شود مرتبط می‌باشد؛ بدین معنا که ورزشکار از سوی باشگاه مورد حمایت و پشتیبانی مالی قرار بگیرد. دی بوسچر^۳ (۲۰۰۹) در پژوهش خود بیان می‌کند که یکی از عوامل مهم در پرورش افراد ورزشکار، حمایت مالی در دوران قبل و بعد از قهرمانی در زمینه‌های مختلف است تا ورزشکار بتواند در دوره ورزشی خود با تمام وجود به ورزش بپردازد (دی بوسچر و همکاران، ۲۰۰۹، ۱۱۵).

علاوه بر این، پژوهش‌هایی نیز در این زمینه گزارش شده است. بیکر و هورتون^۴ (۲۰۰۴) در پژوهش خود اهمیت فرهنگ، منابع آموزشی و حمایت خانواده را به عنوان فاکتورهای اجتماعی - فرهنگی تأثیرگذار بر پرورش استعداد برشمردند (بیکر و هورتون، ۲۰۰۴، ۲۱۹). در پژوهش دیگری که ولفندن و هالت^۵ (۲۰۰۵) انجام دادند به این نتیجه دست یافتند که فاکتورهای حمایت عاطفی، حمایت محسوس، حمایت اطلاعاتی، فداکاری، فشار و رابطه با مربیان در پرورش استعداد تأثیرگذار می‌باشد (ولفندن و هالت، ۲۰۰۵، ۱۱۶). مارتین دال و همکاران (۲۰۱۰) نیز در پژوهش خود مشخصه‌ها و مؤلفه‌های یک محیط پرورش استعداد کارآمد برای ورزش را طراحی نمودند. این مؤلفه‌ها شامل: پرورش بلندمدت، فراهم کردن کیفیت، ارتباطات، درک ورزشکار، شبکه حمایت، محیط حمایتی و تلاش برانگیز و اصول پرورش بلندمدت می‌باشد که در محیط پرورش می‌بایست بر آن‌ها تأکید شود (وانگ و همکاران^۶، ۲۰۱۱، ۲۶۵). همچنین، طی پژوهشی که هنریسکن و همکاران (۲۰۱۱) بر اساس مدل محیط پرورش استعدادها و ورزشی و مدل فاکتورهای موفقیت یک محیط، روی محیط پرورش استعداد ورزشی کاپاک در نروژ انجام دادند به این نتیجه رسیدند که پرورش، تحت تأثیر بافتی که در آن فرایند پرورش شکل می‌گیرد قرار دارد و پرورش استعداد نه تنها تحت تأثیر محیط خرد (مدرسه، باشگاه و غیره) قرار دارد، بلکه از رابطه بین محیط‌هایی که در آن‌ها

1. Long-Term Development Fundamentalas
2. Support Financial
3. De Bosscher
4. Baker & Horton
5. Wolfenden & Holt
6. Weng

حضور فعال ندارد (فدراسیون‌های ورزشی) نیز تأثیر می‌پذیرد (هنریکسن و همکاران، ۲۰۱۱، ۳۴۵). علاوه بر این، در پژوهشی که توسط موندج (۲۰۱۱) روی بازیکنان فوتبال آفریقای جنوبی صورت گرفت گزارش شد که شش فاکتور محیط تمرین، انگیزه و جاه طلبی، توسعه شخصی، حمایت خانواده، فاکتورهای فرهنگی و مربی به صورت توصیفی با موفقیت در پرورش استعداد مرتبط بوده‌اند (موندج، ۲۰۱۱، ۵۶). جهان‌دیده و همکاران (۱۳۹۱) نیز در پژوهشی که با عنوان "شناسایی و اولویت بندی نیازهای استعداد‌های ورزشی از دیدگاه ورزشکاران لیگ حرفه‌ای شیراز" انجام دادند به این نتیجه دست یافتند که در محیط پرورش، اولویت‌هایی مانند حمایت مالی، مربیگری و تأسیسات و تجهیزات از اهمیت بالایی برخوردار می‌باشند؛ درحالی‌که حمایت مدیریتی، خانواده و خدمات پزشکی دارای اهمیت کمتری هستند (جهان‌دیده و همکاران، ۱۳۹۱، ۱). همچنین، قهفرخی و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهش خود بیان کردند که عوامل مهم در توسعه ورزش قهرمانی جودو عبارت هستند از: استعدادیابی و پرورش استعداد، بودجه و امور مالی، مدیریت و برنامه‌ریزی، تجهیزات سخت‌افزاری، مسابقات و اردوهای ورزشی، ارتباطات و هماهنگی، پیشرفت مربیان و نیروی انسانی، انگیزش و حمایت مالی از منابع انسانی (قهفرخی، سجادی، محمودی و ساعتچیان، ۱۳۹۳، ۲۴۰). در پژوهش دیگری، ایلون کشکول و همکاران (۱۳۹۱) به بررسی وضعیت موجود و شاخص‌های استعدادیابی والیبال مردان از دیدگاه مربیان استان آذربایجان غربی پرداختند و مشخص کردند که مهم‌ترین اشکالات استعدادیابی و استعداد پروری به ترتیب عدم استفاده از افراد متخصص، کمبود امکانات و عدم برنامه‌ریزی اصولی می‌باشد (ایلون کشکول، محرم‌زاده، منتظرعلیه و اکبری، ۱۳۹۱، ۱). استعدادیابی در ایران پیشینه طولانی ندارد و در سالیان گذشته به صورت پراکنده (و بیشتر در قالب پایان‌نامه‌های دانشجویی) پژوهش‌هایی درباره خصوصیات ورزشکاران نخبه انجام گرفته است. علاوه بر این، پژوهش‌های صورت گرفته در زمینه استعدادیابی، بیشتر بر حوزه شناسایی و کشف استعداد تأکید داشته‌اند و توجه کمتری به پرورش استعداد اختصاص یافته است. با توجه به سابقه اندک استعدادیابی در ایران بویژه پژوهش‌های انجام‌شده محدود در زمینه پرورش استعداد، تلاش شد که به موضوع پرورش استعداد در ورزش پرداخته شود. شایان ذکر است که شناخت و بررسی عوامل مرتبط با پرورش استعداد می‌تواند روند پیشرفت و تکامل ورزشکاران هاکی برای رسیدن به موفقیت و قهرمان شدن را تسریع نماید؛ بنابراین، شناسایی عوامل مرتبط با محیط پرورش می‌تواند مدیران و برنامه‌ریزان ورزش هاکی را در جهت تدوین و برنامه‌ریزی صحیح در دوران پرورش استعداد و نیز رسیدن هر چه زودتر و صحیح‌تر به اهدافشان یاری رساند. لازم به یادآوری است که در سطح جهانی، پژوهش‌هایی در مورد عوامل مرتبط با پرورش استعداد صورت گرفته است، اما در کشور ما و به ویژه در ورزش هاکی چنین پژوهشی موجود نمی‌باشد. با توجه به

اطلاعات بدست آمده از اداره کل ورزش و جوانان استان مرکزی مشخص شد که طی چند سال گذشته، ورزش هاکی با تأکید بر استعدادیابی، پیشرفت‌های خوبی داشته است. کسب موفقیت‌های شایسته در ورزش هاکی استان مرکزی موجب شد تا در این پژوهش به شناسایی و شناخت صحیح از فرایند پرورش استعداد این ورزش پرداخته شود؛ از این رو، پژوهش حاضر در پی پاسخ به این سؤال است که وضعیت محیط پرورش استعداد در ورزش هاکی استان مرکزی چگونه است؟ براین اساس، اهداف اختصاصی پژوهش عبارت هستند از: تحلیل مؤلفه‌های محیط پرورش استعداد ورزشکاران هاکی استان مرکزی و نیز رتبه‌بندی مؤلفه‌های مؤثر بر محیط پرورش استعداد ورزشکاران هاکی استان مرکزی.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نوع مطالعات توصیفی - تحلیلی می‌باشد که به شیوه زمینه‌یابی انجام گرفته است. جامعه آماری پژوهش را کلیه ورزشکاران هاکی استان مرکزی در سال (۱۳۹۳) که در رده نوجوانان، جوانان و بزرگسالان به صورت منظم و فعال در باشگاه تمرین می‌کردند (به تعداد ۸۵ نفر) تشکیل دادند. با توجه به حجم محدود جامعه، کلیه اعضای جامعه آماری به عنوان نمونه انتخاب شدند. همچنین، به منظور جمع‌آوری اطلاعات از پرسش‌نامه اقتباس شده از پژوهش وانگ و همکاران (۲۰۱۱) (با اندکی تغییرات در آن) استفاده گردید. این پرسش‌نامه شامل دو قسمت می‌باشد؛ قسمت اول مربوط به مشخصات فردی است که حاوی اطلاعاتی نظیر سن، جنس، میزان تحصیلات، نام باشگاه، سابقه ورزشی، مقام‌های کسب شده، علت انتخاب ورزش تخصصی و سطح ورزش می‌باشد و قسمت دوم این پرسش‌نامه نیز در بر گیرنده هشت مؤلفه است که روایی صوری و محتوایی آن توسط ۱۰ نفر از اعضای هیأت علمی بررسی و تأیید گردیده است. در ادامه، ۳۰ پرسش‌نامه به ورزشکاران داده شد تا از طریق آن‌ها، روایی سازه و پایایی پرسش‌نامه مورد بررسی قرار گیرد. جهت بررسی روایی سازه ابزار پژوهش نیز تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی مورد استفاده قرار گرفت که یافته‌های آن در بخش نتایج ارائه شده است. همچنین، به منظور بررسی پایایی ابزار پژوهش، آلفای کرونباخ به کار رفت که مقدار آن برابر با $(\alpha=0/858)$ بدست آمد. در نهایت، یک پرسش‌نامه ۶۵ گویه‌ای مرکب از هشت مؤلفه (پرورش بلندمدت با بیست و سه گویه، آمادگی کیفی با پنج گویه، برقراری ارتباط با هفت گویه، درک ورزشکار با چهارگویه، شبکه‌های حمایتی با هفت گویه، محیط حمایتی و تلاش برانگیز با چهارگویه، اصول پرورش طولانی مدت با هفت گویه و حمایت مالی با هشت گویه) تأیید شد و براساس مقیاس پنج ارزشی لیکرت (کاملاً موافقم، موافقم، نظری ندارم، مخالفم و کاملاً مخالفم) به ترتیب با نمرات پنج، چهار، سه، دو و یک نمره‌گذاری گردید.

سپس، ۸۵ پرسش‌نامه بین ورزشکاران توزیع گشت و از آن‌ها خواسته شد که با صداقت کامل به گویه‌ها پاسخ دهند. شایان ذکر است که پس از جمع‌آوری پرسش‌نامه‌ها، ۱۲ نفر به علت تحویل پرسش‌نامه ناقص از نمونه آماری حذف شدند و در مجموع، ۷۳ پرسش‌نامه (۸۶ درصد) به صورت کامل برای انجام پژوهش مورد بررسی قرار گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی شامل: میانگین، انحراف معیار، جدول فراوانی و نمودارها استفاده شد. رتبه‌بندی مؤلفه‌های اصلی و هر یک از گویه‌های آن‌ها نیز از طریق آزمون فریدمن در نرم‌افزار اس. پی. اس. نسخه ۲۲ صورت گرفت.

نتایج

برخی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه آماری پژوهش در جدول شماره یک نشان داده شده است. همانگونه که ملاحظه می‌شود بیشترین سابقه بین پنج تا ۱۰ سال می‌باشد و میانگین سابقه ورزشی آن‌ها نیز برابر با هشت سال است. همچنین، بر اساس نتایج مشخص می‌شود که ۵۳/۴۲ درصد از پاسخ دهندگان دارای مقام کشوری در رشته هاکی می‌باشند و ۷۶/۷ درصد آن‌ها در سطح قهرمانی و ۲۱/۹ درصد در سطح حرفه‌ای فعالیت داشته‌اند.

جدول ۱- توزیع افراد نمونه براساس سابقه ورزشی و قهرمانی و سطح ورزشی

سطح ورزشی		سابقه قهرمانی					سابقه ورزشی		
قهرمانی	حرفه‌ای	مبتدی	جهانی	کشوری	استانی	بدون مقام	۱۱ تا ۱۵ سال	۵ تا ۱۰ سال	زیر ۵ سال
۵۶	۱۶	۱	۴	۳۹	۲۱	۹	۲۲	۳۹	۱۲
۷۶/۷	۲۱/۹	۱/۴	۵/۴۷	۵۳/۴۲	۲۸/۷۴	۱۲/۳۲	۳۰/۱۱	۵۳/۳۹	۱۶/۴۲

نتایج تحلیل عاملی تاییدی ابزار پژوهش در جدول شماره دو نشان داده شده است. همانگونه که ملاحظه می‌شود، مؤلفه‌های اصلی از طریق آزمون کایزر - مایر - اولکین آزمون شده‌اند که مورد تأیید قرار گرفته است ($KMO = ۰/۶۱۷$, $P = ۰/۰۰۱$). همچنین، در تحلیل عاملی اکتشافی نیز تمامی گویه‌ها دارای بار عاملی بالای (۰/۳) بودند که مورد تأیید قرار گرفتند.

جدول ۲- نتایج تحلیل عاملی تأییدی ابزار پژوهش

کایزر - می یو - اولکین	۰/۶۱۷
مربع کای	۶۲/۱۸۸
بارتلت	۲۸
سطح معناداری	۰/۰۰۱

اولویت‌بندی مؤلفه‌های اصلی محیط پرورش استعداد یا میزان توجه به این مؤلفه‌ها در ورزش‌هاکی استان در جدول شماره سه نشان داده شده است. همان‌گونه که ملاحظه می‌شود این مؤلفه‌ها به ترتیب رتبه عبارتند: پرورش بلندمدت، برقراری ارتباط، شبکه‌های حمایتی، اصول پرورش طولانی‌مدت، آمادگی کیفی، حمایت مالی، محیط حمایتی تلاش برانگیز و درک ورزشکار. در این خصوص، اندازه مربع کای برابر با ۴۲۳/۲۴۳، درجه آزادی برابر با عدد هفت و سطح معناداری نیز برابر با ۰/۰۰۱ بود که کوچک‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد. بنابراین، نتیجه گرفته می‌شود که بین رتبه فاکتورها تفاوت معناداری وجود دارد. به عبارتی، مؤلفه‌های محیط پرورش استعداد از نظر ورزشکاران دارای اولویت‌بندی متفاوتی بوده اند و بطور متفاوتی به آنها توجه می‌شده است.

جدول ۳- رتبه‌بندی مؤلفه‌های محیط پرورش

ردیف	مؤلفه	رتبه میانگین
۱	پرورش بلندمدت	۸/۰۰
۲	برقراری ارتباط	۶/۶۹
۳	شبکه‌های حمایتی	۵/۹۰
۴	اصول پرورش بلندمدت	۵/۶۲
۵	آمادگی کیفی	۳/۶۹
۶	حمایت مالی	۲/۷۰
۷	محیط تلاش برانگیز	۲/۱۹
۸	درک ورزشکار	۱/۸۲

رتبه بندی گویه‌های مؤلفه پرورش بلندمدت براساس نتایج آزمون فریدمن در جدول شماره چهار نشان داده شده است. در این خصوص، اندازه مربع کای برابر با ۲۰۲/۴۳، درجه آزادی برابر با عدد ۲۲ و سطح معناداری نیز برابر با ۰/۰۰۱ بود که کوچک‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد. بنابراین، نتیجه گرفته می‌شود که بین رتبه گویه‌های مؤلفه پرورش بلندمدت استعداد ورزشکاران تفاوت آماری معناداری

وجود دارد. به عبارتی، بطور متفاوتی به آنها توجه می شده است. در این خصوص، میزان توجه به گویه های شماره ۱۲ و ۱۴ تا ۲۳ کمتر از حد میانگین کل گویه ها بوده است.

جدول ۴- توصیف وضعیت مؤلفه پرورش بلندمدت

رتبه میانگین	میانگین	گویه های مربوط به مؤلفه پرورش بلندمدت	رتبه
۱۵/۹	۴/۵۲	مربی برای شناخت نقاط ضعف و قوت ورزشکار در ورزش به او کمک می کند.	۱
۱۴/۶	۴/۳۴	مربی برای فهمیدن کارها و وظایف به ورزشکار کمک می کند.	۲
۱۴/۶	۴/۳۵	مربی بر ضرورت کار دائمی در زمینه مهارت های بنیادین تأکید دارد.	۳
۱۳/۶	۴/۲۳	طراحی برنامه تمرین ها به گونه ای است که جنبه های مفیدی را به همراه دارد.	۴
۱۳/۵	۴/۲۰	مربی، ورزشکار را برای برعهده گرفتن مسئولیت پرورش خود تشویق می کند.	۵
۱۳/۱	۴/۱۵	همواره تأکید می شود که تصمیم برای موفق شدن، کلید پیشرفت است.	۶
۱۳/۱	۴/۱۵	جلسات تمرین سودمند و تلاش برانگیز وجود دارد.	۷
۱۲/۸	۴/۰۸	مربی به طور مداوم یادآوری می کند که چه انتظاری از ورزشکار دارد.	۸
۱۲/۲	۴/۰۶	برنامه پرورش، دربرگیرنده موارد وسیعی از عوامل آمادگی جسمانی است.	۹
۱۲/۲	۴/۰۲	برای طراحان تمرین، سازماندهی برنامه ها از اولویت بالایی برخوردار است.	۱۰
۱۲/۱	۴/۰۲	مربی با ارائه حمایت های خود پشتیبانی مثبتی از ورزشکار می کند.	۱۱
۱۱/۹	۳/۹۵	در صورت موفق نشدن در یک زمینه، فرصت دیگری برای پیشرفت وجود دارد.	۱۲
۱۱/۸	۳/۹۷	تمرین های خاص برای کمک به پیشرفت مؤثر در طولانی مدت طراحی می شود.	۱۳
۱۱/۶	۳/۹۰	افرادی کمک می کنند تا ورزشکار با ناراحتی های خود به شکل مثبتی برخورد نمایند.	۱۴
۱۱/۵	۳/۸۹	مربی به جای برنده شدن، بر انجام تمرین ها و رقابت ها تأکید می کند.	۱۵
۱۱/۵	۳/۸۷	به ورزشکاران گفته می شود که چطور به یکدیگر کمک کنند.	۱۶
۱۱/۵	۳/۹۰	مربی اجازه می دهد ورزشکار از اشتباهات خود درس بگیرد.	۱۷
۱۱/۲	۳/۸۹	افرادی که ورزشکار را حمایت می کنند، پاسخ مناسبی به پرسش های وی می دهند.	۱۸
۱۱/۱	۳/۸۷	آمادگی برای هر چیزی که در ورزش برای ورزشکار پیش بیاید وجود دارد.	۱۹
۱۱/۱	۳/۸۷	برای پرورش مهارت هایی که در سطح حرفه ای به آن ها نیاز است زمان وجود دارد.	۲۰
۱۰/۲	۳/۷۶	ورزشکار از طریق در نظر گرفتن نقاط قوت و تعدیل ضعف ها تشویق می شود.	۲۱
۹/۱۲	۳/۵۲	در صورت آسیب، حمایت های مطلوب و مستمری از ورزشکار خواهد شد.	۲۲
۵/۰۳	۲/۶۳	ورزشکار در حال پرورش، قبل از نشان دادن توانایی های خود کنار گذاشته می شود.	۲۳

رتبه بندی گویه های مؤلفه آمادگی کیفی بر اساس نتایج آزمون فریدمن در جدول شماره پنج نشان داده شده است. در این خصوص، اندازه مربع کای برابر با ۷۹/۶۸، درجه آزادی برابر با عدد چهار و

سطح معناداری نیز برابر با ۰/۰۰۱ بود که کوچکتر از ۰/۰۵ می باشد. بنابراین، نتیجه گرفته می شود که بین رتبه گویه های آمادگی کیفی تفاوت آماری معناداری وجود دارد. به عبارتی، بطور متفاوتی به آنها توجه می شده است. در این خصوص، میزان توجه به گویه های شماره چهار و پنج کمتر از حد میانگین کل گویه ها بوده است.

جدول ۵- توصیف وضعیت مؤلفه آمادگی کیفی

رتبه میانگین	میانگین	رتبه	گویه های مربوط به مؤلفه آمادگی کیفی
۴/۱۰	۴/۵۶	۱	ورزشکار برای به دست آوردن تجربه های رقابتی با کیفیت تلاش می کند.
۳/۱۶	۳/۹۸	۲	به ورزشکار در مورد تعدیل تمرین ها و رقابت ها آموزش داده می شود.
۳/۰۲	۳/۹۳	۳	راهنمایی های ارائه شده برای پیشرفت ورزشی ورزشکار کاملاً واضح هستند.
۲/۵۳	۳/۴۵	۴	انتظارات مربی از ورزشکار با انتظارات هم تیمی های او متفاوت است.
۲/۱۹	۳/۱۶	۵	ورزشکار برای برنامه ریزی در مورد نحوه مواجهه با مشکلات ترغیب نمی شود.

رتبه بندی گویه های مؤلفه برقراری ارتباط بر اساس نتایج آزمون فریدمن در جدول شماره شش نشان داده شده است. در این خصوص، اندازه مربع کای برابر با ۲۲/۱۶، درجه آزادی برابر با عدد شش و سطح معناداری نیز برابر با ۰/۰۰۱ بود که کوچکتر از ۰/۰۵ می باشد. بنابراین، نتیجه گرفته می شود که بین رتبه گویه های برقراری ارتباط تفاوت آماری معناداری وجود دارد. به عبارتی، بطور متفاوتی به آنها توجه می شده است. در این خصوص، میزان توجه به گویه های شماره شش و هفت کمتر از حد میانگین بوده است.

جدول ۶- توصیف وضعیت مؤلفه برقراری ارتباط

رتبه میانگین	میانگین	رتبه	گویه های مربوط به مؤلفه برقراری ارتباط
۴/۵۴	۴/۰۴	۱	مربی اغلب درباره رابطه بین جنبه های مختلف تمرین ها با ورزشکار صحبت می کند.
۴/۲۵	۳/۹۷	۲	مربی در مورد چیزهایی که برای پیشرفت در ورزش نیاز دارم صحبت می کند.
۴/۲۲	۳/۹۱	۳	مربی شرح می دهد چگونه برنامه تمرین ها کنار هم برای پیشرفت ورزشکار متعادل می باشند.
۴/۰۷	۳/۸۳	۴	مربی در مورد آنچه ورزشکاران موفق برای موفقیت انجام داده اند صحبت می کند.
۳/۹۷	۳/۸۴	۵	باز خوردی که ورزشکار از مربیان دریافت می کند با اهداف او ارتباط مستقیم دارد.
۳/۴۸	۳/۶۱	۶	ورزشکار و مربی سعی می کنند مشخص نمایند آزمون بعدی چه زمانی خواهد بود.
۳/۴۷	۳/۶۴	۷	ورزشکار اهدافی را با مربی تنظیم می کند که مختص پرورش فردی او است.

رتبه‌بندی گویه‌های مؤلفه درک ورزشکار بر اساس نتایج آزمون فریدمن در جدول شماره هفت نشان داده شده است. در این خصوص، اندازه مربع کای برابر با ۴/۸۲، درجه آزادی برابر با عدد سه و سطح معناداری نیز برابر با ۰/۰۰۱ بود که کوچک‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد. بنابراین، نتیجه گرفته می‌شود که بین رتبه گویه‌های درک ورزشکار تفاوت آماری معناداری وجود دارد. به عبارتی، بطور متفاوتی به آنها توجه می‌شده است. در این خصوص، میزان توجه به گویه های شماره سه و چهار کمتر از حد میانگین کل گویه‌ها بوده است.

جدول ۷- توصیف وضعیت مؤلفه درک ورزشکار

رتبه	میانگین	گویه‌های مربوط به مؤلفه درک ورزشکار	رتبه
۲/۶۸	۳/۶۸	ورزشکار برای تقویت ثبات روانی در ورزش، کمک زیادی را دریافت می‌کند.	۱
۲/۵۸	۳/۶۲	به‌نظر می‌رسد مربی به درک زندگی شخصی ورزشکار علاقه دارد.	۲
۲/۴۲	۳/۴۲	مربی زمانی را برای صحبت با دیگر مربیان ورزشکار صرف می‌کند.	۳
۲/۳۲	۳/۳۰	مربی به‌ندرت در مورد سلامتی ورزشکار با او صحبت می‌کند.	۴

رتبه‌بندی گویه‌های مؤلفه شبکه‌های حمایتی بر اساس نتایج آزمون فریدمن در جدول (۸) نشان داده شده است. در این خصوص، اندازه مربع کای برابر با ۳۳/۶۵، درجه آزادی برابر با عدد ۶ و سطح معناداری نیز برابر با ۰/۰۰۱ بود که کوچک‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد. بنابراین، نتیجه گرفته می‌شود که بین رتبه گویه‌های شبکه‌های حمایتی تفاوت آماری معناداری وجود دارد. به عبارتی، بطور متفاوتی به آنها توجه می‌شده است. در این خصوص، میزان توجه به گویه های شماره چهار، پنج، شش و هفت کمتر از حد میانگین کل گویه‌ها بوده است.

جدول ۸- توصیف وضعیت مؤلفه شبکه‌های حمایتی

رتبه	میانگین	گویه‌های مربوط به مؤلفه شبکه‌های حمایتی	رتبه
۴/۷۵	۴/۱۰	مجموعه‌ای که از ورزشکار پشتیبانی می‌کنند همواره در دسترس هستند.	۱
۴/۴۶	۳/۹۳	مربی اطمینان می‌دهد که مدرسه از برنامه‌های ورزشکار اطلاع دارد و او را درک می‌کند.	۲
۴/۳۸	۳/۹۰	افرادی که ورزشکار را کمک می‌نمایند برای تصمیم‌گیری بهتر مشورت می‌کنند.	۳
۳/۸۷	۳/۶۷	برنامه‌های تمرینی به‌صورت اختصاصی برای نیازهای ورزشکار طراحی شده است.	۴
۳/۵۵	۳/۵۶	مربیان به صورت مداوم با دیگر افرادی که ورزشکار را حمایت می‌نمایند صحبت می‌کنند.	۵
۳/۵۵	۳/۴۶	جنبه‌های مختلف پیشرفت در یک جدول زمانی برای ورزشکار سازماندهی می‌شود.	۶
۳/۴۳	۳/۳۹	ورزشکاران به متخصصان مختلف برای کمک به پیشرفت خود دسترسی دارند.	۷

رتبه‌بندی گویه‌های مؤلفه محیط تلاش برانگیز بر اساس نتایج آزمون فریدمن در جدول شماره نه نشان داده شده است. در این خصوص، اندازه مربع کای برابر با ۱۲/۷۰، درجه آزادی برابر با عدد سه و سطح معناداری نیز برابر با ۰/۰۰۱ بود که کوچک‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد. بنابراین، نتیجه گرفته می‌شود که بین رتبه گویه‌های محیط تلاش برانگیز تفاوت آماری معناداری وجود دارد. به عبارتی، بطور متفاوتی به آنها توجه می‌شده است. در این خصوص، میزان توجه به گویه‌های شماره سه و چهار کمتر از حد میانگین کل گویه‌ها بوده است.

جدول ۹- توصیف وضعیت مؤلفه محیط تلاش برانگیز

رتبه میانگین	میانگین	گویه‌های مربوط به مؤلفه محیط تلاش برانگیز	رتبه
۲/۸۱	۴/۱۲	ورزشکاران از ورزشکاران حرفه‌ای‌تر و باتجربه‌تر از خود کمک می‌گیرند.	۱
۲/۶۲	۴/۰۶	ورزشکار فرصت دارد با افرادی تمرین کند که از نظر سطح حرفه‌ای خیلی بالاتر هستند.	۲
۲/۲۹	۳/۷۶	به ورزشکار گفته می‌شود که برد و باخت کنونی، نشانه موفقیت در آینده نخواهد بود.	۳
۲/۲۸	۳/۴۶	هنگامی که ورزشکار در محل تحصیل نیاز به پشتیبانی دارد او را حمایت می‌کنند.	۴

رتبه‌بندی گویه‌های مؤلفه اصول پرورش بلند مدت استعداد بر اساس نتایج آزمون فریدمن در جدول شماره ۱۰ نشان داده شده است. در این خصوص، اندازه مربع کای برابر با ۱۱/۸۶، درجه آزادی برابر با عدد شش و سطح معناداری نیز برابر با ۰/۰۰۱ بود که کوچک‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد. بنابراین، نتیجه گرفته می‌شود که بین رتبه گویه‌های مؤلفه اصول پرورش بلند مدت استعداد تفاوت آماری معناداری وجود دارد. به عبارتی، بطور متفاوتی به آنها توجه می‌شده است. در این خصوص، میزان توجه به گویه‌های شماره چهار، پنج، شش و هفت کمتر از حد میانگین کل گویه‌ها بوده است.

جدول ۱۰- توصیف وضعیت مؤلفه اصول پرورش بلندمدت

رتبه میانگین	میانگین	گویه‌های مربوط به مؤلفه اصول پرورش بلندمدت	رتبه
۴/۳۷	۳/۸۴	در صورت داشتن ضعف، فرصت لازم برای اصلاح عملکرد به ورزشکار داده می‌شود.	۱
۴/۲۶	۳/۷۵	به ورزشکار فرصت لازم برای برخورد با مشکلاتی که با آن مواجه است داده می‌شود.	۲
۴/۲۰	۳/۶۹	پیشرفت و عملکرد فردی ورزشکار به صورت مرتب بررسی می‌شود.	۳
۴/۰۴	۳/۶۳	ورزشکار در تصمیماتی که در مورد پرورش وی گرفته می‌شود مشارکت داده می‌شود.	۴
۳/۹۲	۳/۶۱	مربیان برای صحبت با والدین در مورد ورزشکار وقت می‌گذارند.	۵
۳/۶۶	۳/۴۶	راهنمایی‌هایی که ورزشکار از والدین می‌گیرد با راهنمایی‌های مربی هماهنگی دارد.	۶
۳/۵۴	۳/۴۱	ورزشکار به شرکت در دیگر ورزش‌ها تشویق می‌شود.	۷

رتبه‌بندی گویه‌های مؤلفه حمایت مالی براساس نتایج آزمون فریدمن در جدول شماره ۱۱ نشان داده شده است. در این خصوص، اندازه مربع کای برابر با $۳۰/۲۷$ ، درجه آزادی برابر با عدد هفت و - سطح معناداری نیز برابر با $۰/۰۰۱$ بود که کوچک‌تر از $۰/۰۵$ می‌باشد. بنابراین، نتیجه گرفته می‌شود که بین رتبه گویه‌های مولفه حمایت مالی تفاوت آماری معناداری وجود دارد. به عبارتی، بطور متفاوتی به آنها توجه می‌شده است. در این خصوص، میزان توجه به گویه‌های شماره چهار، شش، هفت و هشت کمتر از حد میانگین کل گویه‌ها بوده است.

جدول ۱۱- توصیف وضعیت مؤلفه حمایت مالی

رتبه میانگین	میانگین	گویه‌های مربوط به مؤلفه حمایت مالی	رتبه
۵/۳۱	۲/۴۱	موفقیت‌های ورزشی ورزشکار، کیفیت زندگی خانوادگی او را بهبود داده است.	۱
۴/۸۷	۲/۲۶	ورزشکار باید یک شغل نیمه‌وقت داشته باشد تا بتواند وسایل خود را تهیه نماید.	۲
۴/۶۳	۲/۱۵	ورزشکار به دلیل نداشتن پول رفت و آمد نمی‌تواند به درستی در تمرین‌ها شرکت کند.	۳
۴/۶۲	۲/۰۰	خانواده ورزشکار نمی‌تواند تمام نیازهای ورزشی او را تأمین نمایند.	۴
۴/۵۵	۲/۲۳	باشگاه از ورزشکار حمایت مالی می‌کند.	۵
۴/۴۵	۲/۰۰	ورزشکار با وسایل معمولی بازی می‌کند؛ زیرا، نمی‌تواند وسایل بهتری تهیه نماید.	۶
۳/۸۴	۱/۶۸	خانواده ورزشکار مهم‌ترین منبع حمایت مالی او هستند.	۷
۳/۷۳	۱/۶۰	ورزشکار به حمایت مالی برای شرکت در ورزش نیاز دارد.	۸

بحث و نتیجه گیری

پرورش استعداد، سرمایه‌گذاری و فرایند طولانی مدتی است که در آن یک محیط آموزشی مناسب فراهم می‌آید تا ورزشکاران در آن محیط آموزش ببینند و هدایت شوند (در این محیط مسائل اساسی بسیاری در ارتباط با پرورش استعداد وجود دارد). ترکیبی از عوامل مختلف، پرورش استعدادها و ورزشی را تحت تأثیر قرار می‌دهند (موندج، ۲۰۱۱، ۱۴).

طبق یافته‌های پژوهش، اولین مؤلفه محیط پرورش استعداد در ورزش هاکی استان، مؤلفه پرورش بلند مدت استعداد بود که به نظر می‌رسد با مؤلفه استعدادیابی و پرورش استعداد در پژوهش قهفرخی و همکاران (۱۳۹۳) و مؤلفه پرورش بلندمدت در پژوهش وانگ و همکاران (۲۰۱۱) همخوانی دارد. پرورش استعداد، فرایندی بلندمدت است که نه تنها فرد با استعداد را درگیر می‌کند، بلکه یک سیستم حمایتی در آن حضور مستمر دارد. در این راستا، بلوم (۱۹۸۵) در مدل خود شواهد زیادی پیدا کرد که نشان می‌دهند اگر یک فرایند طولانی مدت و متمرکز متشکل از تشویق، پرورش، تحصیل و تمرین وجود نداشته باشد، افراد نمی‌توانند به قابلیت‌های قابل ملاحظه‌ای در یک حوزه خاص دست پیدا کنند (بیلی و مورلی، ۲۰۰۶، ۲۲۰؛ موندج، ۲۰۱۱، ۲۷). پرورش استعداد می‌بایست بلندمدت، دارای برنامه و هدفمند باشد و فرصت برابر برای همه فراهم گردد (خلجی، ۱۳۹۱، ۱). در این خصوص، انتظار می‌رود که به مواردی از قبیل وجود فرصت‌های دیگر در صورت شکست در یک زمینه، دادن مشاوره به ورزشکار برای برخورد مثبت با ناراحتی‌های خود، تاکید بر انجام تمرین‌ها و رقابت‌ها تا برنده شدن، یاد دادن نحوه کمک کردن ورزشکاران به یکدیگر، اجازه دادن به ورزشکار برای درس گرفتن از اشتباهات خود، دادن پاسخ مناسب توسط حامیان ورزشکار به پرسش‌های وی، وجود آمادگی برای هر چیزی که در ورزش برای ورزشکار پیش بیاید، دادن زمان برای پرورش مهارت‌های لازم در سطح حرفه‌ای، تشویق ورزشکار با در نظر گرفتن نقاط قوت و تعدیل ضعف‌ها، حمایت‌های مطلوب و مستمر از ورزشکاران آسیب دیده و کنار نگذاشتن ورزشکاران قبل از نشان دادن توانایی‌های خود که دارای نمره پایین تر از حد میانگین بودند بیشتر توجه شود.

طبق نتایج پژوهش، دومین مؤلفه محیط پرورش ورزش هاکی استان مؤلفه برقراری ارتباط بود. این مؤلفه با پژوهش‌های وانگ و همکاران (۲۰۱۱)، ولفندن و هالت (۲۰۰۵) و قهفرخی و همکاران (۱۳۹۳) همخوانی دارد. ذکر این نکته ضرورت دارد که نیاز به یک رابطه خوب با مربی همیشه مطرح شده است. مارتین دال و همکاران (۲۰۰۷) وجود سیستم‌های ارتباطی رسمی و غیررسمی را برای به حداکثر رساندن کارآمدی و سودمندی ورزشکار لازم می‌دانند و معتقد هستند که کیفیت روابط مربی - ورزشکار بر فرایند پیشرفت ورزشکار تأثیر دارد (مارتین دال و همکاران، ۲۰۱۰، ۱۲۱۳). در این خصوص، انتظار می‌رود که به مواردی از قبیل تعیین زمانبندی آزمون‌ها با هماهنگی

ورزشکار و مربی و تدوین اهداف اختصاصی برای ورزشکار بر اساس توانایی های فردی او که دارای نمره پایین تر از حد میانگین بودند بیشتر توجه شود.

طبق نتایج پژوهش، سومین مؤلفه در محیط پرورش استعداد در ورزش هاکی استان شبکه های حمایتی بود که با مؤلفه شبکه های حمایتی در پژوهش وانگ و همکاران (۲۰۱۱) مطابقت دارد و به نظر می رسد که با مؤلفه سیستم حمایتی در پژوهش گرین و اوکلی^۱ (۲۰۰۱)، مؤلفه حمایت های محسوس، اطلاعاتی و عاطفی در پژوهش ولفندن و هالت (۲۰۰۵) و نیز با مؤلفه حمایت مدیریتی در پژوهش جهاننده و همکاران (۱۳۹۱) همسویی دارد. بسیاری از مطالعات مرتبط با پرورش استعداد، نیاز به یک سیستم حمایتی قوی طی فرایند پرورش را نشان داده اند. در این راستا، ریس و همکاران (۱۹۹۹) رابطه مشخصی را بین حمایت و عملکرد ورزشکار گزارش کردند و بیان نمودند که حمایت ضعیف می تواند به ناتوانی در غلبه بر استرس های روحی - روانی منتهی شود (مارتین دال و همکاران، ۲۰۱۰، ۱۲۱۳). در این خصوص، انتظار می رود که به مواردی از قبیل طراحی برنامه های تمرینی به صورت اختصاصی برای نیازهای ورزشکار، صحبت های مستمر مربیان با حامیان ورزشکاران، سازمان دهی جنبه های مختلف پیشرفت در یک جدول زمانی برای ورزشکار و دسترسی ورزشکاران به متخصصان مختلف برای کمک به پیشرفت خود که دارای نمره پایین تر از حد میانگین بودند بیشتر توجه شود.

طبق نتایج پژوهش، چهارمین مؤلفه محیط پرورش استعداد در ورزش هاکی استان مولفه اصول پرورش طولانی مدت بود که با مؤلفه اصول پرورش طولانی مدت در پژوهش وانگ و همکاران (۲۰۱۱) همخوانی دارد. در محیط پرورش، مشخصه هایی کلیدی وجود دارد که می بایست آن ها را مدنظر قرار داد. در این راستا، مربی، والدین و ورزشکار می بایست با یکدیگر همکاری یکپارچه ای داشته باشند. علاوه بر این، فشار در مراحل اولیه از محیط تمرین می بایست حذف گردد، اما بعدها به آن اضافه شود (خلجی، ۱۳۹۱، ۱). همچنین، لازم است ورزشکاران در تصمیماتی که برای پرورش آن ها در بلندمدت گرفته می شود مشارکت داده شوند و به نقش حمایت والدین به ویژه در سال های اولیه پیشرفت توجه شود (مارتین دال و همکاران، ۲۰۱۰، ۱۲۱۴). این ها از جمله مواردی هستند که در محیط پرورش باید رعایت شوند. در این خصوص، انتظار می رود که به مواردی از قبیل مشارکت دادن ورزشکار در تصمیماتی که در مورد پرورش وی گرفته می شود، صرف وقت توسط مربیان برای صحبت با والدین ورزشکار، وجود هماهنگی بین راهنمایی های والدین با راهنمایی های مربی و تشویق ورزشکار به شرکت در دیگر ورزش ها که دارای نمره پایین تر از حد میانگین بودند بیشتر توجه شود.

1. Green & Oakley

طبق نتایج پژوهش، پنجمین مؤلفه محیط پرورش استعداد در ورزش هاکی استان مؤلفه آمادگی کیفی (کیفیت) بود که با مؤلفه آمادگی کیفی در پژوهش وانگ و همکاران (۲۰۱۱) همخوانی دارد. این فاکتور با راهنمایی‌های واضح و فرصت‌های مناسب جهت ارائه و تقویت تمرین کیفی از طریق آموزش، بازگشت به حالت اولیه (بهبود عملکرد) و تجربیات رقابتی تأکید دارد که نیاز به تمرین برای بهبود عملکرد از طریق تعیین هدف، بازخورد و فرصت برای تجدید عملکرد طراحی شده است (مارتین دال و همکاران، ۲۰۱۰، ۱۲۱۳). در این خصوص، انتظار می‌رود که به مواردی از قبیل داشتن انتظارات معقول و عادلانه مربیان از ورزشکاران و ترغیب ورزشکار برای برنامه‌ریزی جهت نحوه مواجهه با مشکلات که دارای نمره پایین تر از حد میانگین بودند بیشتر توجه شود.

طبق نتایج پژوهش، ششمین مؤلفه محیط پرورش استعداد در ورزش هاکی استان مؤلفه حمایت مالی بود که با مؤلفه حمایت مالی در پژوهش‌های گیبنز^۱ و همکاران (۲۰۰۳)، نورجی و همکاران^۲ (۲۰۰۵) و جهان‌دیده و همکاران (۱۳۹۱)، مؤلفه حمایت مالی از نیروی انسانی در پژوهش قهفرخی و همکاران (۱۳۹۳) و نیز مؤلفه درآمدزایی در پژوهش قاسم‌زاده و امیرنژاد (۱۳۹۱) همخوانی دارد. در مورد اهمیت این مؤلفه، دی بوسچر (۲۰۰۹) در پژوهش خود بیان می‌کند که یکی از عوامل مهم در پرورش افراد ورزشکار، حمایت مالی در دوران قبل و بعد از قهرمانی در زمینه‌های مختلف است تا ورزشکار بتواند در دوره ورزشی خود با تمام وجود به ورزش بپردازد (دی بوسچر و همکاران، ۲۰۰۹، ۱۱۶؛ قهفرخی و همکاران ۱۳۹۳، ۲۴۱ و ۲۴۴). در این خصوص، انتظار می‌رود که به مواردی از قبیل توجه خانواده ورزشکاران برای تامین حداقل بخشی از نیازهای ورزشی آنها، کمک به ورزشکاران برای تامین وسایل ورزشی، حمایت مالی بیشتر خانواده‌ها از ورزشکاران و حمایت مالی ورزشکاران توسط سایرین که دارای نمره پایین تر از حد میانگین بودند بیشتر توجه شود.

طبق نتایج پژوهش، هفتمین مؤلفه محیط پرورش استعداد در ورزش هاکی استان مؤلفه محیط تلاش برانگیز بود که با مؤلفه محیط تلاش برانگیز در پژوهش وانگ و همکاران (۲۰۱۱) همخوانی دارد. مفهوم فراهم آوردن یک محیط چالش برانگیز اما حمایتی، از پژوهش سیکزنتمایلی و همکاران پدیدار شد. محیط‌های آموزشی، رقابتی و چالش برانگیز برای تسهیل پرورش و پیشرفت تا بالاترین سطوح لازم می‌باشند. شایان ذکر است که محیط چالش برانگیز در کنار حمایت سالم و تأکید بر پیروزی، به فشار روانی کمتر، تقویت انگیزه درونی و اشتیاق بالا برای پیشرفت منتهی می‌شود و برای پرورش و موفقیت در درازمدت ضروری می‌باشد (مارتین دال و همکاران، ۲۰۱۰، ۱۲۱۴). در این خصوص، انتظار می‌رود که به مواردی از قبیل تأکید به ورزشکار که برد و باخت کنونی نشانه

1. Gibbons, McConnell, Forster, Riewald, Peterson

2. Nortje, Coopoo & Lazarus

موفقیت در آینده نخواهد بود و حمایت و پشتیبانی تحصیلی و درسی ورزشکار که دارای نمره پایین تر از حد میانگین بودند بیشتر توجه شود.

طبق نتایج پژوهش، هشتمین مؤلفه محیط پرورش استعداد در ورزش هاکی استان مؤلفه درک ورزشکار بود که به نظر می‌رسد با مؤلفه حمایت‌های محسوس و عاطفی در پژوهش ولفندن و هالت (۲۰۰۵) و نیز با مؤلفه درک ورزشکار در پژوهش وانگ و همکاران (۲۰۱۱) همخوانی دارد. در این زمینه، در پژوهش سیمونتون^۱ (۱۹۹۹) و واینز و همکاران^۲ (۲۰۰۸) بر قابلیت‌های فردی و مجزای ورزشکاران و در نظر گرفتن نیازهای آن‌ها به طور مداوم تأکید شده است (سیمونتون ۱۹۹۹، ۴۳۶؛ واینز، لنویر، ویلیانز و فیلیپرتس، ۲۰۰۸، ۷۰۵). فهمیدن و درک ورزشکاران و دنیای آن‌ها، نکته‌ای کلیدی در ارائه حمایت‌های مناسب در زمان مناسب و درست می‌باشد. علاوه بر این، در پژوهش‌های دیگر نقش مهم تفاوت‌های فردی و عوامل خارجی بر پرورش و حفظ انگیزه مشخص شده است و درک این تفاوت‌ها و شناسایی این عوامل می‌تواند به فرایند پیشرفت کمک شایانی کند (مارتین دال و همکاران، ۲۰۱۰، ۱۲۱۳). در این خصوص، انتظار می‌رود که به مواردی از قبیل صرف وقت توسط مربی برای صحبت با سایر مربیان ورزشکار و گفت و گوی مربی با ورزشکار در مورد سلامتی او که دارای نمره پایین تر از حد میانگین بودند بیشتر توجه شود.

در مجموع، نتایج این پژوهش نشان داد که در محیط پرورش استعداد در ورزش هاکی استان مرکزی هشت مولفه دخالت داشتند که البته بین میزان توجه به آنها تفاوت وجود داشت. در این رابطه، مسئولین و مربیان ورزش هاکی باید ضمن حفظ و نگهداری از مولفه‌ها و گویه‌های دارای رتبه بالاتر، می‌بایست مولفه‌ها و گویه‌های با رتبه پایین‌تر در محیط پرورش استعداد را تقویت نمایند تا مسیر توسعه و پیشرفت هر چه بیشتر ورزش هاکی در استان مرکزی هموارتر گردد. بنابراین، پیشنهاد می‌شود با توجه به یافته‌های پژوهش در محیط پرورش استعداد ورزش هاکی نسبت به تقویت مولفه های حمایت مالی، درک ورزشکار و محیط تلاش برانگیز و نیز نسبت به حفظ و استمرار مولفه های پرورش بلند مدت، برقراری ارتباط و شبکه‌های حمایتی اقدام شود.

بعلاوه، دانش قبلی ما حاکی از آن بوده است که استعدادیابی دارای دو مرحله شناسایی استعدادها و پرورش استعدادهاست؛ لیکن عمده پژوهش‌ها روی بخش اول یعنی شناسایی استعدادها متمرکز بوده است. زیرا، تصور می‌شد از اهمیت بیشتری برخوردار است. با وجود این، در پژوهش‌ها و مطالب اندک مطرح شده نیز بیشتر روی موضوعاتی از قبیل نتیجه‌گرایی زود رس و حمایت‌های مالی تأکید بوده است.

1. Simonton

2. Vaeyens, Lenoir, Willians & Philippaerts

همچنین، می‌توان استنباط کرد که پرورش استعدادها بسیار مهمتر از شناسایی استعدادها است. زیرا، عوامل مولفه‌های زیادی می‌توانند در آن مدنظر قرار گیرند و نیازهای مخاطبین اصلی آن یعنی ورزشکاران را برآورده سازند. در غیر این صورت، استعدادها از قوه به فعل تبدیل نخواهند شد. در این خصوص، نتایج حاصل از پیشینه و یافته‌های این پژوهش حاکی از آن است که باید مولفه‌های دیگری نیز مانند تمرکز روی پرورش بلند مدت، برقراری ارتباط موثر، رعایت اصول پرورش بلند مدت، آمادگی کیفی، ایجاد محیط تلاش برانگیز و درک ورزشکاران نیز بطور جدی مورد توجه قرار گیرند؛ که در این پژوهش نیز مدنظر ورزشکاران بوده‌اند.

تشکر و قدردانی

در پایان، از همکاری ارزنده مسئولین و کارکنان محترم اداره کل ورزش و جوانان اراک، هیأت‌های استان مرکزی و ورزشکاران شرکت کننده در این پژوهش صمیمانه سپاسگزاری می‌نمایم.

منابع

1. Abraham, KH., & Hallaji, M. (2012). Theoretical principles and process of sports talent identification. Tehran: Bamdad Book press. First publish. 11-13 (Persian).
2. Bailey, R., & Morley, D. (2006). Towards a model of talent development in physical education. *Sport, Education and Society*, 11 (3), 211-30.
3. Baker, J., & Horton, S. (2004). A review of primary and secondary influences on sport expertise. *High Ability Studies*, 15 (2), 211-28.
4. De Bosscher, V., De Knop, P., Van Bottenburg, M., Shibli, S., & Bingham, J. (2009). Explaining international sporting success: An international comparison of elite sport systems and policies in six countries. *Sport Management Review*, 12 (3), 113-36.
5. Eilon Kashkool, F., Moharram Zade, M., Montazer Aleih, A., & Akbari, R. (2012). Investigating the situation and parameters of talent identification of men's volleyball from point of view of coaches in West Azerbaijan province. *Proceedings of sporting talent identification*. Tehran. Mobilization exercise. http://www.civilica.com/Paper-NCST02-NCST02_130.html (Persian).
6. Ericsson, K., Krampe, R. T., & Tesch-Romer, C. (1993). The role of deliberate practice in the acquisition of expert performance. *Psychological Review*, 100 (3), 363-406.
7. Fisher, R., & Bailey, R. (2012). Talent identification and talent nurturing in sports. (Translated by Torabi, F., & Jafarpour, Sh. Tehran: Hatmi Press. First Publish. 116-120 (Persian).
8. Ghofrani, M., Goudarzi, M., Sajjadi, S. N., & Jalali Farahani, M. (2010). Designing and developing strategies for the development of athletics in Sistan and Baluchestan. *Sports Management*, 2 (4), 169-90. (Persian).
9. Green, M., & Oakley, B. (2001). Elite sport development systems and playing to win: Uniformity and diversity in international approaches. *Leisure Studies*, 20 (4), 247-67.

10. Henriksen, K., Stambulova, N., & Roessler, K. K. (2011). Riding the wave of an expert: A successful talent development environment in Kayaking. *The Sport Psychologist*, 25 (1), 341-62.
11. Henriksen, k., Stambulova, N., & KayaRoessler, K. (2010). Holistic approach to athletic talent development environments: A successful sailing milieu. *Psychology of Sport and Exercise*, 11 (1), 212-22.
12. Hoffmann, R., Ging, L. C., & Ramasamy, B. (2002). The socio-economic determinants of international soccer performance. *Journal of Applied Economics*, 5 (2), 253-72.
13. Hosseini, Sh., Hamidi, M., Ghobanian Rajabi, A., & Sajjadi, S. N. (2013). Identify the strengths, weaknesses, opportunities and threats of talent identification in athletics and bottlenecks and challenges facing it in the Islamic Republic of Iran. *Sports Management*, 5 (2), 29-54. (Persian).
14. Jahandideh, M. A., Hamidi, M., & Zar, A. (2012). Identify and prioritize the needs of sports talent from the perspective of athletes in Professional League of Shiraz. *Proceedings of sporting talent identification. Mobilization exercise*. http://www.civilica.com/Paper-NCST02-NCST02_045.html (Persian).
15. Khalaji, H. (2012). Nurturing sports talent. *Proceedings of sporting talent identification. Mobilization Exercise*. http://www.civilica.com/Paper-NCST02_011.html. (Persian).
16. Maguire, J., & Pearton, R. (2000). The impact of elite labor migration on the identification, selection and development of European soccer players. *Journal of Sports Sciences*, 18 (9), 759-69.
17. Martindale, R. J. J., Collins, D., Wang, C. K. J., McNeill, M., Lee, K. S., Sproule, J., & Westbury, T. (2010). Development of the talent development environment questionnaire (TDEQ) for sport. *Journal of Sports Science*, 28 (11), 1209-21.
18. Mohammadi, B. (1391). *Sports talent identification*. Tehran: Science and Move Pub. First published, 19-20. (Persian).
19. Mundeg, S. M. (2011). Factors associated with successful talent development in South Africa soccer player (Magister atrium). Nelson Mandela University, Metropolitan.
20. Nortje, J. J., Coopoo, Y., & Lazarus, T. (2005). Views of elite swimmers on achieving swimming excellence in South Africa. *South Africa Journal of Sport Medicine*, 17 (2), 8-12.
21. Qasemzadeh Mirklay, I., & Amir Nezhad Setter, S. (2012). Investigating the factors affecting recruitment and retention of basic level of track and field athletes from the perspective of managers, coaches and athletes. *Proceedings of sporting talent identification. Mobilization Exercise*. http://www.civilica.com/Paper-NCST02-NCST02_035.html (Persian).
22. Qhahfarkhi, E. A., Sajjadi, S. N., Mahmoudi, A., & Saatchian, V. (2014). Exploring priorities and strategies for the development of Judo Championship sport of the country. *Journal of Sport Management*, 6 (2), 231-46. (Persian).
23. Simonton, D. (1999). Talent and its development: An emergenic and epigenetic model. *Psychological Review*, 106 (3), 435-57.

24. Vaeyens, R., Lenoir, M., Willians, A. M., & Philippaerts, R. M. (2008). Talent identification and development programmes in sport: Current models and future directions. *Sports Medicine*, 38 (9), 703-14.
25. Wang, C., Sproule, J., McNeill, M., & Martindale, J. Lee, K. (2011). Impact of the talent development environment on achievement goals and life aspirations in Singapore. *Journal of Applied Sport Psychology*. 23 (3), 263-76.
26. Wolfenden, L. E., & Holt, N. L. (2005). Talent development in elite junior tennis: Perceptions of players, parents and coaches. *Journal of Applied sport psychology*, 17 (2), 108-26.

استناد به مقاله

رحمانی، بهروز، خسروی زاده، اسفندیار، و خلجی، حسن. (۱۳۹۵). تحلیل وضعیت محیط پرورش استعداد در ورزش هاکی استان مرکزی از دیدگاه ورزشکاران. *مطالعات مدیریت ورزشی*، ۸ (۳۸)، ۶۴-۱۴۳.

Rahmani, B., Khosravizadeh, E., & Khalaji, H. (2016). Analysis Status of Hockey Talent Development Environment in Markazi Province from Athlete's Perspective. *Sport Management Studies*. 8(38): 143-64. (Persian)

Analysis Status of Hockey Talent Development Environment in Markazi Province from Athlete's Perspective

B. Rahmani¹, E. Khosravizadeh², H. Khalaji³

1. M.A in Sport Management, Arak University*
2. Assistant Professor, Arak University
3. Associate Professor, Arak University

Received Date: 2015/02/22

Accepted Date: 2015/07/06

Abstract

Talent identification is an important topic in sports world. One of the fields of Talent identification is talent development. Suitable training is provided for players in talent development to understand their talent and reach to prominent and professional levels. This process ideally occurs in a structural and systematic environment. This paper aims at analysis status of talent development environment in Markazi Province hockey from athlete's perspective. The population includes all hockey players of Markazi province who were active in this sport regularly and continuously, and all of them were chosen as samples. Measurement tool was the questionnaire adapted from Wang et al (2011) ($\alpha=0.858$). The results were analysed by Friedman Test. The results showed that in talent development environment of hockey. These elements have been considered respectively: long-term progression, communication, supportive networks, and principles of talent development, quality preparation, financial support, motivative supportive environment and athletic perception. So, it's recommended to pay attention to elements which were considered more and take some policies and actions about elements which were considered less.

Keywords: Talent Identification, Talent Development Environment, Hockey Sport, Athlete

*Corresponding Author

Email:r_behrooz@ymail.com